

Presentació

Quan el Parlament de Catalunya, el mes d'abril de 1987, va haver aprovat les Lleis d'Organització Territorial, el Govern de la Generalitat va començar a debatre la conveniència d'establir organismes territorials intermedis entre la comarca i el conjunt del territori català, organismes ja entrevistats per les mateixes lleis acabades d'aprovar.

La Societat Catalana de Geografia, fidel a la seva tradició de ser present en els grans debats sobre el territori, també va voler contribuir al debat que s'encetava. I ho féu, d'una banda, amb les reunions habituals que se celebren cada mes i, de l'altra, amb la convocatòria d'unes sessions que permetessin una meditació col·lectiva d'aquesta qüestió *des de la geografia*, on es poguessin escoltar les opinions de geògrafs diferents —provinents de llocs diferents, d'escoles i de tendències geogràfiques i filosòfiques diferents i de pràctiques professionals diferents— i on es poguessin contrastar els fruits de llur reflexió més actual sobre el territori.

Fou per això que es convocaren les Jornades sobre la Regionalització del Territori i els Ens Intermedis, celebrades a Barcelona entre el dia 19 i el dia 22 del mes d'abril de 1989.

Les Jornades s'organitzaren al voltant de quatre nuclis considerats fonamentals:

1. Divisió territorial i ideologia
2. Les herències del passat
3. Territori i Administració
4. Actualitat de la divisió territorial

Cada sessió fou presentada per un professor especialitzat en la qüestió que s'anava a debatre i hi intervingueren tres geògrafs més que hi presentaren comunicacions. Hi participaren professors vinguts de les universitats de Ginebra, les Illes Balears, Madrid (Autònoma), Montpeller, Oviedo, Salamanca, Sevilla i Torí, al costat dels de les universitats catalanes.

La cloenda representà una sessió addicional on es discutí la presumible evolució de la regionalització i els seus problemes.

L'esforç efectuat per la Societat Catalana de Geografia per assegurar la realització normal i el compliment del que s'havia projectat fou considerable. Només es va poder dur a terme gràcies al patrocini i a la contribució de la Diputació de Barcelona, a la qual la Societat Catalana de Geografia queda reconeguda profundament.

El llibre presenta els textos de les conferències de les Jornades segons l'ordre en què es van pronunciar. El programa dels actes fou el següent:

Dimecres 19 d'abril: Sessió inaugural

«Uns mots introductoris», Sr. Manuel Royes i Vila, president de la Diputació de Barcelona.

Lluís Casassas i Simó, president de la Societat Catalana de Geografia: «Els ens intermedis: la descentralització inacabada».

Dijous, 20 d'abril: Sessió primera

«Divisió territorial i ideologia»

Robert Ferras, Universitat de Montpeller, coordinador.

Giuseppe Dematteis, Dipartimento Interateneo Territorio dell'Università e del Politecnico de Torino: «Le divisione regionale in un mondo di reti: esplorazione di un paradosso».

Claude Raffestin, Département de Géographie, Université de Genève: «La pratique politique et le découpage territorial».

Antoni F. Tulla i Pujol, Universitat Autònoma de Barcelona: «Divisió territorial i repartiment de poder».

Sessió segona

«Les herències del passat»

Josefina Gómez Mendoza, Universidad Autónoma de Madrid, coordinadora.

Joan Vilà i Valentí, Àrea d'Anàlisi Geogràfica Regional, Universitat de Barcelona: «L'evolució històrica de les unitats territorials majors a Catalunya».

Francisco Quirós Linares, Universidad de Oviedo, «La división provincial de 1833».

Oriol Nel·lo i Colom, Departament de Geografia, Universitat Autònoma de Barcelona: «El debat de l'organització territorial: ¿del passat, fem-ne taula rasa?»

Divendres, 21 d'abril: Sessió tercera

«Territori i Administració»

Bartomeu Barceló i Pons, Departament de Geografia, Universitat de les Illes Balears, coordinador.

Florencio Zoido Naranjo, Universidad de Sevilla: «Función administrativa y unidades territoriales. Consideraciones en torno a la experiencia de la Administración autonómica andaluza».

Lluís Casassas i Simó, president de la Societat Catalana de Geografia: «Societat, espai i organització territorial en la realitat d'avui».

Roger Brunet, Maison de la Géographie de Montpellier: «Le fondement territorial de l'administration et les solidarités réelles».

Francesc Nadal i Piqué, Facultat de Filosofia i Lletres de l'Estudi General de Lleida (Universitat de Barcelona): «Particularització i fragmentació de l'administració territorial a Catalunya».

Sessió quarta

«Actualitat de la divisió territorial»

Josep M. Carreras i Puigdemolas, coordinador.

Valentín Cabero Diéguez, Departamento de Geografía, Universidad de Salamanca: «Región y provincia, hoy, frente a los desequilibrios territoriales».

Josep Oliveras i Samitier, Departament de Geografia de la Facultat de Filosofia i Lletres de Tarragona (Universitat de Barcelona): «Vigència i realitat de la divisió territorial».

Sessió de cloenda

Paul Claval, Université de Paris-Sorbonne: «La région nouvelle à la fin du XXe siècle».

Joan Rangel i Tarrés, diputat president de l'Àrea de Règim Interior, Hisenda i Planificació de la Diputació de Barcelona: «Paraules de cloenda».

Lluís Casassas i Simó
*President de la Societat Catalana
de Geografia*